

Factsheet Consultatie Palliatieve Zorg

Om de kwaliteit van de palliatieve zorg voor de patiënt, dienst naasten en directe hulpverleners te optimaliseren wordt specialistische kennis van palliatieve zorg toegevoegd aan de generalistische zorgverlening. Fibula organiseert, coördineert en financiert een aantal vormen van deze specialistische kennis. Te weten:

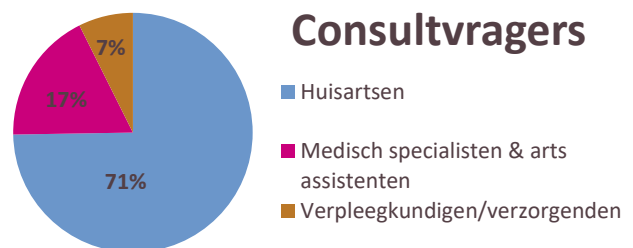
- een landelijk dekkende 24/7 telefonische consultatiedienst
- ondersteuning en financiering van in palliatieve zorg gespecialiseerde zorgverleners in PaTz-groepen en palliatieve adviesteams (mdo's) in de ziekenhuizen.

Dit wordt samen uitgevoerd door ruim 380 in palliatieve zorg gespecialiseerde zorgverleners verspreid over 35 consultatieteams in het land.

Cijfers 2020 ¹

In 2020 vonden er 5.496 consulten plaats. Dit betroffen 4.735 unieke patiënten. Per patiënt werd gemiddeld 1,16 keer een consult gegeven. Een ruime meerderheid, 68 procent van de patiënten (in totaal: 3.240), had de diagnose kanker ten tijde van het consult. Na de oncologische ziektebeelden was de diagnose 'anders' de meest voorkomende diagnose (in totaal: 597 patiënten). Dit omvat een aantal uiteenlopende ziektebeelden, waaronder infectieziekten en bepaalde neurologische aandoeningen. Deze groep patiënten werd gevolgd door de diagnose hart- en vaatlijden (357 patiënten), onbekend (179 patiënten), COPD (155 patiënten), dementie (111 patiënten), en als laatste door CVA (96 patiënten). Deze cijfers zijn qua onderlinge specificatie vergelijkbaar met de gegevens uit het jaar 2019, echter in 2019 was het totaal aantal consulten beduidend meer (6.026 consulten).

Met de toename van overlijdens door het coronavirus hadden we wellicht een stijging van het aantal consulten door de 35 Fibula-consultatieteams kunnen verwachten. We vermoeden echter dat (consult)vragen rond corona en palliatieve zorg zijn opgevangen door de voor corona ingerichte, regionale crisisteam.

Problemen samenhangend met farmacologische vragen kwamen het vaakst voor: in totaal in 73 procent van de geregistreerde problemen. Daarnaast werden er ook vaak problemen geregistreerd over *steun consultvrager*, *organisatie van zorg* en over *palliatieve sedatie*. De symptomen en de mate waarin deze voorkomen ten tijde van de consulten, vertonen al jaren een stabiel beeld. *Pijn* was ook dit jaar het meest besproken symptoom (44 procent), gevolgd door *verwardheid* (20 procent) en *benauwdheid* (19 procent).

In 2020 werden in totaal 884 mdo's in de ziekenhuizen bijgewoond door de Fibula-consultanten en 516 PaTz-besprekingen. Dit aantal is beduidend minder dan in 2019 en grotendeels ook te verklaren door de coronapandemie. Door druk op de zorg zijn er veel minder PaTz overleggen en mdo's van de palliatieve teams in de ziekenhuizen georganiseerd.

Project actualisatie telefonische consultatie

Aanleiding voor dit project was:

- wisselende invulling van consultuitvoering zonder zicht op de gegeven kwaliteit
- ongelijke bezoldiging
- inefficiënte bedrijfsvoering
- zoeken naar passende financiering

¹ Gepresenteerde cijfers en conclusies zijn voorlopig.

In 2020 zijn de effecten van het project Actualisatie telefonische Consultatie Palliatieve Zorg verder geïmplementeerd in het land door :

- Het uitbrengen van een handboek met herijkte kwaliteitscriteria , deze onder de aandacht gebracht van de consulenten en de teams.
- De herijkte kwaliteitscriteria worden 4 x per aan de hand van kwartaal rapportages gemonitord en besproken met de teams.
- Daarnaast zijn de geharmoniseerde tarieven toegepast. Bij enkele teams zijn hierover aanvullende afspraken gemaakt.

Tijdens het project hebben twee landelijk bezoektours plaatsgevonden waarbij alle 35 consultatieteams zijn bezocht. Deze tours en gesprekken in de regio's hebben veel nuttige inzichten opgeleverd. Het gaat daarbij vooral om de volgende zaken:

- *Ga voor kwaliteit.* Ken de praktijk, wees realistisch en helder over criteria en consequent in toetsing daarop.
- *De expertise van consulenten en hun verbinding met de praktijk bieden een schat aan informatie;* gebruik deze meer.
- *Bouw aan een community van experts in palliatieve zorg.* Geef erkenning aan consulenten, stimuleer intrinsieke motivatie door de inhoud voorop te stellen.
- *Maak consultatie zichtbaar.* Met de groeiende complexiteit van palliatieve zorg is het belangrijk dat zorgverleners weten waar ze hulp kunnen vinden.
- *Telefonische consultatie,* waarbij een team functioneert zonder verwevenheid met andere organisatievormen is uiterst zeldzaam geworden.
- *Zoek de verbinding.* De meeste teams zijn al, op onderdelen, verbonden met transmurale initiatieven of zijn daar zelf integraal onderdeel van.
- *Breder actief in de regio.* Vrijwel alle consulenten werken ook in teams buiten de telefonische consultatie om en zijn ook in andere rollen als expert betrokken bij ontwikkelingen in de eigen regio.
- *Experts vinden elkaar.* Consultbesprekingen voor telefonische consultatie voorzien inmiddels op een aantal plaatsen als regionaal middel om kennis te delen die ook voor de eigen praktijk van belang is.

Thema's voor doorontwikkeling

Vanuit bovengenoemde inzichten definieert Fibula vijf thema's die de komende jaren centraal staan in de doorontwikkeling.

1. Anders organiseren/ passende inzet

Van klassieke consultatie naar transmurale inzet, over muren van eigen zorginstellingen heen, in verschillende rollen. En verkenning naar landelijke bijzondere doelgroepen.

2. Digitale innovaties

Wat zijn passende (digitale) vormen van inzet van de in palliatieve gespecialiseerde zorgverlener zoals chat, beeldbellen.

3. Deskundigheid

Wat zijn passende deskundigheidsprogramma's voor in palliatieve zorggespecialiseerde zorgverleners. Wat zijn daarin de mogelijkheden voor Learning by Community.

4. Kwaliteit

Landelijke registratie en erkenning van specialist en expert palliatieve zorg: het in samenwerking met beroepspartijen ontwikkelen van een landelijk set van kwaliteitsindicatoren op brede inzet van in palliatieve zorg gespecialiseerde zorgverleners. En toetsingsmogelijkheden daarvan onderzoeken.

5. Registratie, Onderzoek en Publicatie

De praktijk ondersteunen door het doen van onderzoek en vrijgeven van publicaties over inzet van de in palliatieve zorg gespecialiseerde zorgverlener. Zoveel mogelijk evidence en best practise verzamelen.

landelijk nummer
telefonische
consultatie
088-6051444

[Bekijk hier de video](#)

Fibula Als lid van de coöperatie Palliatieve Zorg Nederland (PZNL) draagt Fibula bij aan het gezamenlijke doel: iedereen de best mogelijke palliatieve zorg bieden. Om dit te bereiken richt Fibula zich specifiek op de organisatie van palliatieve zorg en faciliteert samenwerkingsverbanden, zoals de Netwerken Palliatieve Zorg en de Consortia bij hun doorontwikkeling. Tevens verzorgt Fibula de consultatievoorziening palliatieve zorg, die sterk verbonden is aan de organisatie van palliatieve zorg.

Versie: Februari 2021